

Posiedzenie Standing Committee CCBE w Wiedniu

- **Pierwsze w 2024 posiedzenie Standing Committee CCBE odbyło się w Wiedniu.**
- **Po raz pierwszy obradom przewodniczył nowy prezes CCBE adw. Pierre Dominique Schupp.**
- **Adwokaturę Polską reprezentował adw. Bartosz Grohman, wiceprezes NRA.**

Wśród delegacji zwracała uwagę delegacja francuska – wyjątkowo liczna. Nową szefową delegacji francuskiej – adw. H  l  ne Fontaine – przedstawiła nowa prezes CNB adw. Julie Couturier.

Prezydent CCBE przedstawił także zmiany w delegacjach wloskiej, niemieckiej i cypryjskiej.

Adw. Bartosz Grohman poinformowa   wszystkich o formalnej zmianie w polskiej delegacji, w której zgodnie z porozumieniem między NRA i KIRP od stycznia 2024 r. przewodnictwo objął mec. Przemysław Kamil Rosiak.

Prezes CCBE Pierre Dominique Schupp omówił tzw. *opening remarks*. Przewodniczący delegacji austriackiej Armenak UTUDJIAN wygłosił kilka sów powitania CCBE w Wiedniu.

Następnie Prezes CCBE omówił zmiany w „*by laws*” (regulaminy wewnętrzne CCBE) – prosił o zapoznanie się z zmianami. Wskazał, że są tam również zawarte wytyczne dla przedstawicielstw. Omówił pomysł powołania grupy G20 dla swiata prawniczego. Wniosek wyszedł z Brazylii, akcentując potrzeb   globalnego prawniczego porozumienia w sprawie ustalania zasad współpracy i promowania wspólnych wartości. Prezentacja szczegółów zaplanowana jest na kwiecie  n. Z kolei w Rzymie odbędzie się spotkanie prawniczego G7. CCBE wyraża zainteresowanie udziałem w prawniczym G20. Dominique wspomniął też, że CCBE dostała nagrod   za inicjatywy w zmniejszaniu s  ladu węglowego.

Omówiono planowane szkolenia. Najbliższe zorganizuje ELF – na temat zagadnień AML dla prawników.

Przyjęto bez uwag protokół z posiedzenia Standing Committee w Warszawie.

Laurent Petiti zabrał g  s w sprawie prac nad Konwencj   Europejską w sprawie ochrony prawników. Trwa zbieranie uwag. Planowane jest zakończenie prac i przyj  cie ostatecznej wersji tekstu w listopadzie 2024. Planowane jest podpisanie dokumentu w 2025 roku. CCBE planuje w Strasbourgu spotkanie z wszystkimi ambasadorami krajów europejskich, aby przedstawić za  o  zenia projektu, co przedtem będzie tematem specjalnego posiedzenia CCBE. Hugh Mercer z delegacji brytyjskiej dopytywa  , co się stanie jeśli proces ratyfikacji Konwencji się nie powiedzie. Laurent Petiti zapowiedział, że 10 państw z pewnością tekst ratyfikuje i to spowoduje dalsze ratyfikacje. Nastawienie jest optymistyczne.

Omówiono wniosek delegacji luksemburskiej w przedmiocie interwencji w postępowaniu przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka dotyczącym kwestii swobody działania prawnika podczas reprezentowania swojego klienta. W przedmiotowej sprawie prawnik luksemburski zarzucał sędziemu, że niewłaściwie prowadzi postępowanie. Wobec adwokata s  d zastosowa   grzywn   1000 Euro i wszczęto wobec niego postępowanie dyscyplinarne, ale rada adwokacka nie stwierdziła naruszenia procedury ani niedopuszczalności działania adwokata. Rada Adwokacka w Luksemburgu wszczęła postępowanie przed ETPCz przeciwko r  adowi Luksemburga   adaj  c wprowadzenia mechanizmu eliminującego ograniczenia w swobodzie działania adwokatów. CCBE poparło wniosek o interwencj   przy g  sach wstrzymujących z Czech, S  wacji i Węgier.

Karine Metayer z CCBE omówiła prace nad nową stron   www CCBE i jej nowymi funkcjonalnościami. Prosiła o nadesłanie danych kontaktowych przedstawicieli poszczególnych rad i stowarzyszeń, aby uprościć komunikacj  .

Indra Blue z Sekretariatu CCBE przedstawiła stan raportu nt. Rule of Law. Wpłynęły raporty krajowe. Gotowy raport zostanie wysłany do Komisji Europejskiej oraz innych organizacji międzynarodowych, m.in. ONZ, co zapewne będzie wykorzystane w kolejnych raportach ONZ. CCBE zatwierdziło tekst raportu dziękując Indrze Blue za sprawną koordynację projektu. Adw. Bartosz Grohman zwrócił w podsumowaniu uwagę, że niektóre zapisy raportu dotyczące polskich wątków powinny być aktualizowane z uwagi na tempo wydarzeń politycznych, ale jest to obecnie niemożliwe, zatem wszystkie wydarzenia po 26 stycznia delegacja polska ujmie już w raporcie za 2024, co zresztą wywołało zaciekawienie uczestników posiedzenia (padały bardzo liczne pytania o bieżącą sytuację w trakcie przerw).

Simone Cuomo przedstawił sprawę Europejskiej Fundacji Prawniczej ELF i jej plany w zakresie szkoleń dla prawników europejskich. Najbliższe szkolenia będą nt. AML i IP. Terminy zostały już ogłoszone. Trzeba skupić się także na zagadnieniach związanych z cyfryzacją wymiaru sprawiedliwości. CCBE zamierza każdorazowo finansować udział w szkoleniach dla 15 osób (wsparcie w zakresie kosztów dojazdu). Większość szkoleń odbędzie się jednakowoż w bezkosztowej formule online.

CCBE omówiło także tekst manifestu w sprawie wyborów europejskich 2024. Zaproponowano tekst, w którym CCBE m.in. apeluje o poszanowanie prawa dostępu do wymiaru sprawiedliwości, zagwarantowanie niezależności prawników, o legislację która respektuje kluczowe wartości w wymiarze sprawiedliwości, wdrożenie proceduralnych mechanizmów zabezpieczających obywateli w postępowaniach karnych (m.in. domniemanie niewinności, dostęp do pomocy prawnej czy prawo do rzetelnego procesu). Delegacja belgijska zwróciła uwagę, że należałoby postawić mocniejszy akcent na zachowanie prawa do tajemnicy adwokackiej.

Adwokat Bartosz Grohman w imieniu polskiej delegacji dodał wątek tajemnicy adwokackiej, który powinien być mocno zaakcentowany w manifestie. Wsparła to delegacja francuska. Tekst manifestu zostanie przerobiony w celu wzmocnienia jego wydźwięku i przyjęty w późniejszym czasie.

Pierce Gardner omówił spotkanie CCBE z Europejskim Trybunałem Praw Człowieka w Strassburgu w dniu 1 grudnia 2023. Ze spotkania sporządzono pisemny raport. Pierce zrelacjonował, że spotkanie było konstruktywne i owocne co do wymiany podglądów i wzajemnych punktów widzenia w relacji sąd - adwokat, w szczególności ETPCz jest ciekaw uwag CCBE w zakresie procedur stosowanych przez ETPCz.

Valentin Gvozdiy przedstawił sytuację w Ukrainie. Ukraina cierpi od nalotów, życie jest paraliżowane. Nawet w tej chwili trwa atak rosyjski. Ludzie giną codziennie, co ma ogromny wpływ na społeczeństwo. Ok 40 adwokatów już zginęło w wyniku działań wojennych. Wymiar sprawiedliwości działa jednakowoż bez przerwy. Społeczeństwo jest w stresie i mocno się radykalizuje. Ukraińska Rada Adwokacka (UNBA) spotyka się z zarzutami, że adwokaci świadczą pomoc dla rosyjskich jeńców wojennych. Nie przysparza to społecznej sympatii, ale taka jest rola adwokatów i UNBA będzie to wsparcie kontynuować. UNBA jest celem ataków - fizycznych aż do bardzo zmyślnych ataków w mediach czy wywieraniu presji w społeczeństwie. Jeden z adwokatów złożył skargę do ukraińskiego Trybunału Konstytucyjnego wskazując, że należy znieść obowiązkowe członkostwo adwokatów w Izbie Adwokackiej. UNBA prosi o wsparcie w argumentacji broniącej przynależność do Izby Adwokackiej. W Ukrainie jest 70.000 prawników, w ostatnim czasie przybyło ok 1000 nowych adwokatów. Valentin przyznał, że dochodzi do wielu nadużyć w zakresie organizacji bezpłatnej pomocy prawnej, sprzeniewierzone są środki, ale docelowo napiętnowani są adwokaci, którzy za dystrybucje środków nie odpowiadają. Valentin gorąco podziękował za udzielane wsparcie i odpowiadając na pytania jak pomóc wskazał, że obecnie najważniejszą pomocą jest wsparcie finansowe. Środki są potrzebne do wspierania walczących i ich rodzin. Liczy się każde Euro.

Simone Cuomo przedstawił strategię na e-sprawiedliwość w latach 2024-2028. Konieczne są fundusze na uruchamianie kolejnych projektów cyfryzacyjnych. CCBE czeka na ewentualne uwagi i pomysły od delegacji. Wyzwanie jest ogromne. Wymiar sprawiedliwości czekają ogromne zmiany, za

którymi trzeba nadażyć. W grudniu 2023 r Rada europejska przyjęła strategię e-sprawiedliwości na lata 2024-2028. Strategia opisuje rozwój e-sprawiedliwości na kolejne 5 lat. W strategii zawarto wskazówki dla państw członkowskich w zakresie implementacji rozwiązań legislacyjnych i poza legislacyjnych, które mają za cel przyspieszenie zmian w procesach cyfryzacyjnych i wykorzystaniem usług cyfrowych w wymiarze sprawiedliwości. W dokumencie zawarto m.in. postulat poprawy dostępu do cyfrowego wymiaru sprawiedliwości, zachęty do współpracy pomiędzy różnymi jurysdykcjami, zwiększeniem efektywności cyfrowego wymiaru sprawiedliwości, promowanie innowacyjnych rozwiązań cyfrowych w wymiarze sprawiedliwości.

1 stycznia 2024 r. Rada (Dyrekcja Generalna ds. Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych) zaprosiła bowiem państwa członkowskie i agencje UE do składania projektów. W przypadku projektów wymagających finansowania UE decyzja o finansowaniu należy do Komisji. W przypadku projektów, które nie wymagają finansowania, ich włączenie będzie uzależnione od ich wkładu w realizację celów strategicznych i operacyjnych. Rada wskazała również, że do udziału w zaproszeniu do składania projektów wspierających działania zawarte w Planie działania na rzecz e-sprawiedliwości zapraszane są stowarzyszenia przedstawicieli zawodów prawniczych.

Wszelkie projekty lub działania powinny mieścić się w sześciu kluczowych obszarach roboczych zidentyfikowanych w dziedzinie e-sprawiedliwości, jak następuje:

- 1) e-CODEX: dalszy rozwój zdecentralizowanego systemu informatycznego, w tym interoperacyjności oraz profili i funkcji bezpieczeństwa
- 2) Portal e-Sprawiedliwość: usługi informacyjne i połączenia ze źródłami zewnętrznymi
- 3) Elektroniczne punkty dostępu: portale proceduralne i powiązane usługi interfejsu użytkownika
- 4) Aplikacje czasu rzeczywistego (RT): wideokonferencje, transkrypcja maszynowa i tłumaczenia, tłumaczenia ustne i inne usługi aplikacji RT
- 5) Dane: prawo i orzecznictwo; dane prawne i sądowe
- 6) Sztuczna inteligencja i inne innowacyjne usługi informatyczne w obszarze wymiaru sprawiedliwości
- 7) Inne obszary robocze

Następnie Louis Bernard Buchman omówił koncepcję Paktu Stowarzyszeń Prawniczych i Forum SDG16. Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, przyjęta przez wszystkie państwa członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych w 2015 r., stanowi wspólny plan na rzecz pokoju i dobrobytu dla ludzi i planety teraz i w przyszłości. U jego podstaw leży 17 celów zrównoważonego rozwoju (SDG), które stanowią pilne wezwanie do działania wszystkich krajów - rozwiniętych i rozwijających się - w ramach globalnego partnerstwa. Forum uznaje, że położenie kresu ubóstwu i innym niedostatom musi iść w parze ze strategiami poprawiającymi zdrowie i edukację, zmniejszającymi nierówności i pobudzającymi wzrost gospodarczy - a wszystko to przy jednoczesnym przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym i działaniu na rzecz ochrony naszych oceanów i lasów.

SDG 16 wzywa do pokoju, sprawiedliwości i silnych instytucji. Cele SDG16 to:

1. Znacząco zmniejszyć na całym świecie wszelkie formy przemocy i związaną z nią liczbę zgonów.
2. Położyć kres znęcaniu się, wyzyskowi, handlowi ludźmi oraz wszelkim formom przemocy i

tortur wobec dzieci.

3. Promować praworządność na poziomie krajowym i międzynarodowym oraz zapewniać wszystkim równy dostęp do wymiaru sprawiedliwości.
4. Do 2030 r. znacząco ograniczyć nielegalne przepływy finansowe i broń, usprawnić odzyskiwanie i zwrot skradzionego mienia oraz zwalczać wszelkie formy przestępczości zorganizowanej.
5. Znacząco ograniczyć korupcję i przekupstwo we wszystkich formach.
6. Rozwijać skuteczne, odpowiedzialne i przejrzyste instytucje na wszystkich poziomach.
7. Zapewnić elastyczne, włączające, partycypacyjne i reprezentatywne podejmowanie decyzji na wszystkich poziomach.
8. Poszerzyć i wzmocnić udział krajów rozwijających się w instytucjach globalnego zarządzania.
9. Do 2030 r. zapewnić wszystkim tożsamość prawną, w tym rejestrację urodzeń.
10. Zapewnić publiczny dostęp do informacji i chronić podstawowe wolności, zgodnie z ustawodawstwem krajowym i umowami międzynarodowymi.
11. Wzmocnić odpowiednie instytucje krajowe, w tym poprzez współpracę międzynarodową, w celu budowania potencjału na wszystkich poziomach, w szczególności w krajach rozwijających się, w celu zapobiegania przemocy oraz zwalczania terroryzmu i przestępczości.
12. Promować i egzekwować niedyskryminacyjne prawa i polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju.

CCBE przyjęło prezentację do wiadomości.

Punktem kulminacyjnym posiedzenia było omówienie dokumentu strategii długoterminowej CCBE.

CCBE stoi obecnie przed wyzwaniami w zakresie wydajności na dwóch poziomach:

1.Członkowie CCBE: delegacje i eksperci komisji dokładają znacznych wysiłków, aby wspierać rozszerzające się cele CCBE. Istnieje jednak coraz większa rozbieżność między oczekiwaniami a ograniczonymi zasobami dostępnymi na ich wkład.

2.Sekretariat CCBE: pomimo zaangażowania obecnego personelu we wspieranie CCBE w realizacji jej rosnących ambicji, możliwości osiągnęły swoje granice.

Z tych powodów w dokumencie strategicznym poruszono kwestię, w jaki sposób zorganizować przyszłą współpracę pomiędzy CCBE i ELF w sposób, który w przypadku powodzenia umożliwiłby skuteczne zarządzanie wyłączną dotacją operacyjną i nadzorowanie większej liczby projektów mających na celu rozwiązanie różnych problemów nadchodzące wyzwania. W tym celu zasugerowano CCBE możliwość:

- a) kontynuować współpracę z ELF jako dwoma odrębnymi podmiotami prawnymi oraz
- b) możliwość połączenia/reintegracji ELF i CCBE.

Inna opcja:

c) warta rozważenia, polega na utrzymaniu ELF jako odrębnego podmiotu prawnego, ale pod bardziej bezpośrednią kontrolą CCBE.

Prezydencja i Sekretariat CCBE zwracają uwagę delegacji na szereg słabych punktów w obecnym systemie współpracy z ELF. M.in. obecny system prowadzenia projektów za pośrednictwem dwóch odrębnych podmiotów prawnych (CCBE i ELF), choć bardzo skuteczny, zawiera wiele niedociągnięć i jest niezwykle uciążliwy z punktu widzenia zarządzania, zwłaszcza gdyby miał on zostać w

przyszłości rozszerzony o większy fundusz UE na rzecz szkolenia i więcej projektów finansowanych przez UE dla CCBE.

W ramach wniosków, delegacje zostały proszone są o rozważenie opcji połączenia/integracji, a także opcji alternatywnych, takich jak kontynuacja współpracy z ELF jako dwoma odrębnymi podmiotami prawnymi lub dążenie do utrzymania ELF jako odrębnego podmiotu prawnego, ale oddanie go pod większą kontrolę CCBE. Prezydencja uważa, że konieczne jest zbadanie wszystkich możliwych opcji, a przedsięwzięcie takie wchodziłoby w zakres prac doraźnej grupy zadaniowej. Po długiej dyskusji odłożone podjęcie ostatecznej decyzji.

Pojawił się też pomysł rozwój usług dla transgranicznej praktyki prawnej: pt. „Aplikacja Europejskich Prawników”. CCBE odnotowuje pomocne uwagi dotyczące pomysłu stworzenia „europejskiej aplikacji dla prawników”. Ponadto należy ocenić mechanizm finansowania, ponieważ możliwość uzyskania finansowania UE byłaby niezbędnym czynnikiem brany pod uwagę w ramach cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości.

Prezydencja CCBE dopilnuje, aby wszelkie dyskusje i decyzje były wynikiem włączającego procesu, odzwierciedlającego poglądy i stanowiska członkowskich adwokatów i stowarzyszeń prawniczych. Na podstawie komentarzy Prezydencja CCBE rozważy również najlepsze sposoby dalszego postępowania, w tym rozważy, czy istnieje potrzeba powołania oddzielnej, dedykowanej grupy roboczej składającej się z przedstawicieli Prezydencji, sekretariatu i członków.

Posiedzenie było wyjątkowo intensywne, z wieloma rozbudowanymi punktami w porządku obrad.

Z rozmów kularowych wynika, że jest ogromne zainteresowanie sytuacją w Polsce po wyborach w październiku 2023 i związanymi z tym wyzwaniem nie tylko natury prawnej ale i systemowej i społecznej. Adw. Bartosz Grohman odpowiadał na liczne zapytania.

Warto jeszcze dodać, że w Portugalii rząd planował wprowadzić regulacje dopuszczające do świadczenia pomocy prawnej osoby nie będące prawnikami. Po burzliwych debatach, licznych protestach (m. in. NRA wsparło *Ordem dos Avocatos* w ich argumentacji przeciwko planowanym zmianom) udało się osiągnąć kompromis. Podstawową pomoc prawną będą mogli świadczyć nie-prawnicy, z zastrzeżeniem, że nie dotyczy to spraw o wartości powyżej 30.000 EURO oraz kontraktów o czasie obowiązywania powyżej 90 dni (zatem wszystkie umowy najmy, pożyczek i kredytów oraz umowy o pracę).

Kolejne posiedzenie odbędzie się w marcu, w Brukseli.

